

Wat betekent de komst van windmolens in de Drentse Veenkoloniën?

Het gebied zal veranderen van een landelijk gebied met agrarische activiteiten in een industrieel gebied en de aantrekkelijkheid voor wonen en werken zal in ernstige mate worden aangetast. Huizen zullen niet meer tegen redelijke prijzen verkocht kunnen worden. De toeristische waarde van het gebied zal ernstig teruglopen. Mensen zullen wegtrekken, de dorpen zullen nog sneller krimpen dan nu het geval is. Voorzieningen verdwijnen en de Drentse Veenkoloniën zullen veranderen in een onbewoonbare industrie zone.

De actiegroepen WindNEE, Platform Storm en Tegenwind Hunzedal willen met deze nieuwsbrief informatie verschaffen die naar ons idee ontbrak in de nieuwsbrief van Windpark De Drentse Monden en Oostermoer die u eerder hebt ontvangen. Wij vinden dat u recht heeft op de complete informatie.

Juni 2015

Wat u niet verteld wordt over het windpark!

Besluit van minister Kamp

150 Mw, 50 windturbines in de Drentse Veenkoloniën

Dit voorjaar werd het besluit bekend gemaakt dat in de Veenkoloniën 150 Mw aan windenergie moet worden opgewekt in 2020. Dit komt voort uit de internationale afspraken, waarin is vastgelegd dat Nederland in 2020 14% van de gebruikte energie duurzaam moet opwekken. Nederland heeft daarvoor een Energie akkoord opgesteld waarin is vastgelegd dat 6000 Mw duurzame energie met windturbines op land moet worden opgewekt.

Elke Provincie heeft daarvoor zijn opdracht gekregen. Vreemd vinden wij dat ook provincies die als 'wind arm' bekend staan, zoals Drenthe en Gelderland, een flinke opdracht hebben gekregen voor het opwekken van windenergie.

In de Drentse Veenkoloniën zijn 50 windturbines van 3 Mw voorzien in Windpark De Drentse Monden en Oostermoer. Midden in een landelijk gebied met veel lintdorpen wordt een monstrueus industrieel windpark neergezet. Het is moeilijk voor te stellen wat de impact wordt op dit gebied, waar de hoogste punten (AVEBE) nauwelijks 40 meter hoog zijn.

Wij zijn – net als u waarschijnlijk – niet tegen duurzame energie opwekking. Dat er iets moet gebeuren aan vermindering van Co2 uitstoot is duidelijk. Het was slimmer geweest van de Nederlandse Staat om elke provincie een opdracht te geven om te komen tot een oplossing

voor de opgave van duurzame energie. En niet bij voorbaat al vast te leggen dat het windenergie op land moet zijn. Want daardoor zet de overheid belanghebbende partijen (zoals inwoners van dit land) buiten spel. Er zijn immers veel alternatieven voor het opwekken van duurzame energie, en door bedrijfsleven en inwoners mee te laten beslissen over hoe kan worden gezorgd voor draagvlak en participatie.

Nu laat de overheid het probleem over aan de markt. Met andere woorden: er is een zoekgebied vastgesteld en een subsidiepot opengetrokken en toen was het wachten op agrarische ondernemers en landeigenaren om in te springen op de mogelijkheid om geld te verdienen aan windenergie. Dat garandeert dat juist die mensen die belust zijn op geld en zich niets aantrekken van de omwonenden met het plan aan de haal gaan.

Planning

Wanneer gebeurt wat en wanneer hebt u recht van inspraak

De woorden 'recht van inspraak' doen vermoeden dat u invloed kunt uitoefenen op het plan en de uitvoering daarvan. Niets is minder waar, uw mening kunt u alleen indienen met een zienswijze op inpassingsplan of MER. Of in het uiterste geval via een juridische procedure.

Februari 2015	Voorlopige bepaling locaties turbines
Mei 2015	Vorbereidingsbesluit inpassingsplan
Zomer 2015	Voorontwerp-inpassingsplan en overleg met overheden en organisaties en opstelling concept MER
Herfst 2015	Ontwerpbesluiten en vergunningen (terinzagelegging en inspraakmoment)
Voorjaar 2016	Definitieve besluiten en vergunningen (terinzagelegging en inspraakmoment)
2016	Procedure Raad van State op basis van zienswijzes
Eind 2016	Onherroepelijke besluiten
Eind 2018	Start bouw
2019 - 2020	Start productie en oplevering windpark

Provincie	MW	aantal windturbines van 3 Mw
Flevoland	1390	463
Groningen	855.5	285
Zuid Holland	735.5	245
Noord Holland	585.5	195
Zeeland	570.5	190
Friesland	530.5	177
Noord Brabant	470.5	157
Drenthe	285.5	95
Gelderland	230.5	77
Limburg	95.5	32
Overijssel	85.5	29
Utrecht	65.5	22
Totaal	5900.5	1967

Meer informatie

Meestrijden

De overheid en initiatiefnemers geven nu pas aan dat ze het belangrijk vinden om met ons als inwoners van het veenkoloniale gebied in gesprek te gaan. Dit is nadat het ministeriële besluit over de locatie van het windpark is gevallen. In dit stadium pas de inwoners betrekken bij de verdere ontwikkeling van het windpark, is voor ons mosterd na de maaltijd. Wij betreuren het dat er pas recent initiatief geboden wordt om in het proces mee te denken d.m.v. een Omgevingsraad. Naar onze mening had er bij het begin van de aanvragen bij de overheid al een Omgevingsraad moeten komen. Alleen dan hadden alle belanghebbenden, dus inwoners, gemeente, provincie en initiatiefnemers een democratische weg kunnen volgen i.p.v. oplegging en had de omgeving kunnen meeprofiten. Nu mogen we blij zijn met een appel en een ei. Wij (de 3 actiegroepen) die een grote groep inwoners vertegenwoordigen hebben in het verleden los en samen vaak geprobeerd met beide in gesprek te komen, meerdere malen tevergeefs. Wij strijden nu al jaren tegen de komst van dit grote windpark en mede doordat we niet in gesprek komen met de initiatiefnemers zijn we een juridische procedure gestart. Ieder van u die tegen de komst van het windpark De Drentse Monden en Oostermoer is, vragen wij om ons te steunen met een donatie, aan te melden voor de juridische strijd en/of in te zetten als actieve medestrijder.

Meedoen

Door de uitslag van het draagvlakonderzoek weten we dat ruim drie kwart van de inwoners van dit mooie landschappelijk gebied tegen windpark De Drentse Monden en Oostermoer zijn. De juridische strijd bestaat uit ten eerste dit windpark tegenhouden en ten tweede (mocht dit windpark er toch komen) een zo goed mogelijke schadevergoeding voor omwonenden te krijgen. Wilt u hier ook recht op hebben, meldt u zich dan aan want hoe groter de groep is, des te sterker we staan.

Voor het deelgebied Oostermoer (Boerveen & Grevelingen) kunt u zich aanmelden bij WindNEE via de website www.windnee.nl en voor het deelgebied De Drentse Monden bij Platform Storm, www.platformstorm.nl. Wij houden u op de hoogte zodat u steeds up to date bent over de laatste stand van zaken. Wilt u niet deelnemen aan de juridische strijd maar wel ons steunen d.m.v. een donatie of opgeven als medestrijder, geef het ons door via onze websites.

Woont u in het Grevelingengebied, bezoek dan de website van Tegenwind Hunzedal, www.tegenwindhunzedal.nl.

Digitale nieuwsbrief

Deze krant is een uitgave van de actiegroepen WindNEE, Platform Storm en Tegenwind Hunzedal. Wij zullen tegen dit windpark blijven strijden. U kunt op onze websites veel informatie vinden over o.a. gezondheidsschade, geluidshinder en wat wij doen en gedaan hebben om dit windpark tegen te gaan. Ook kunt u ons volgen op Facebook en/of u aanmelden voor de digitale nieuwsbrief.

WindNEE www.windnee.nl
Platform Storm www.platformstorm.nl
Tegenwind Hunzedal
www.tegenwindhunzedal.nl

WIND
PARK
OOSTERMOER
NEE

TEGENWIND VEENKOLONIËN

Platform Storm

Actiegroepen in Nederland

Actiegroepen Windpark De Drentse Monden en Oostermoer

In 2011 werden plannen bekend gemaakt voor het realiseren van een grootschalig windpark in de Veenkoloniën. In eerste instantie werd door de Provincie een zoekgebied voor windenergie bekend gemaakt. Dit gebied strekte zich uit van Spijkerboor in het noorden tot 2e Exloërmond in het zuiden. Diverse agrarische ondernemers en grondeigenaren in het gebied kwamen vrijwel direct met plannen voor windparken. In totaal werd voor bijna 600 Mw aan plannen ingediend, meer dan de taakstelling voor Drenthe van 285,5Mw.

De bewoners van de gebieden waren overrompeld maar reageerden ook vrijwel direct met het opzetten van actiegroepen. Uiteraard voor elk deelgebied een actiegroep, want de bereidheid om te vechten tegen windturbines is het grootst als ze dichtbij de woonomgeving staan. Tegenwind Hunzedal kwam in het geweer voor het gebied Greveling, WindNEE stelde zich op tegen de plannen in het gebied Boerveen en Platform Storm keerde zich tegen het windpark in het Monden gebied. De initiatiefnemers van het park Greveling, Oostermoer en de Drentse Monden hebben toen op zeer korte termijn de krachten gebundeld. De 3 kleinere parken werden samengevoegd tot 1 park van meer dan 100Mw opgesteld vermogen. Waarom? Omdat bij meer dan 100Mw het park zal vallen onder de Rijks Coördinatie Regeling. En dan worden provinciale en gemeentelijke overheden buiten spel gezet, net als de inwoners. Deze regeling wordt ingezet als de

overheid van mening is dat de plannen het nationale belang dienen zodat burgers nog maar weinig bezwaar kunnen maken. De actiegroepen begrepen dat ook zij hun krachten moesten bundelen. Maar omdat nog steeds niet helder was waar precies de turbines wel of niet zouden komen wilde men toch pal blijven staan voor het eigen gebied. Het overkoepelende actie orgaan Tegenwind Veenkoloniën is toen opgericht. Dit is een samenwerkingsverband van Tegenwind Hunzedal, WindNEE en Platform Storm en nog 3 andere actiegroepen in de Veenkoloniën; Tegenwind N33, Tegenwind Runderveen en Tegenwind Weijerswold. Als het gaat om verzet in het algemeen tegen windturbineparken in de Veenkoloniën trekken deze actiegroepen dus onder 1 vlag op: Tegenwind Veenkoloniën.

Daarnaast blijft elke actiegroep zich verzetten tegen de windparken in hun gebied.

Australische windboeren op waarschuwingstoernee

Bron: DvhN 8 sept 2014

Arend van Wijngaarden

GIETERVEEN Hartkloppingen, oorsuizen, slapeloosheid. En misschien nog erger: ruzie met burens en vrienden. David en Alida Mortimer uit Zuid-Australië zijn ziek van windmolens op hun land. Ze waren vorige week in Drenthe om bevolking en politiek te waarschuwen.

De windmolenziekte is geen echte ziekte, volgens gezondheidsinstanties zoals het Nederlandse RIVM. Wereldwijd zijn er slechts enkele wetenschappers die de gezondheidsklachten als gevolg van windturbines als een serieuze medische aandoening zien. Er zijn wel klachten, mensen hebben last van het geluid. En door irritatie, boosheid en onbehagen over de molens kunnen mensen gezondheidsklachten krijgen. Zo luidt het standpunt van het RIVM.

Maar de 65-jarige David Mortimer is er toch flink ziek van. Zijn 64-jarige vrouw Alida iets minder, maar toch logeren ze geregeld ergens anders om maar niet in de buurt van de windmolens op hun land te zijn. Kunnen ze eindelijk eens rustig slapen.

„Hier is het heerlijk stil, eindelijk komen we tot rust”, zegt David monter. Hij en zijn vrouw ogen volkomen gezond en helder. „Dat is doordat we nu van huis zijn, nu gaat het weer goed met ons. Maar thuis, vlakbij die turbines, heb ik allerlei klachten.”

Hij wijst op zijn hart en houdt zijn handen voor zijn oren. „Door het laagfrequente geluid is er continu een belasting. Het geluid hoor je niet maar is er wel. Het resoneert, het gaat rond door onze woning. Je raakt supergevoelig en krijgt er in de loop van de tijd steeds meer last van.”

De Mortimers zijn op uitnodiging van de actiegroep WindNee in Drenthe. Ze hebben gesprekken op het provinciehuis, bij de gemeente Borger-Odoorn en de gemeente Aa en

▲ David en Alida Mortimer bekijken in Gieterveen de locatie waar windmolens moeten komen.
Foto Marcel Jurian de Jong

Hunze. „De wethouders luisterden goed naar ons, dat waren serieuze gesprekken. Maar op het provinciehuis werden we een beetje genegeerd, ze hadden blijkbaar niet zo'n zin in ons.”

In Drenthe en Groningen zijn grootse plannen om windmolens te bouwen. De Mortimers willen daarvoor waarschuwen. „Wij hebben zo'n spijt dat we tien jaar geleden aan die turbines zijn begonnen. Maar wij wisten van niks. We zijn nu hier om de mensen in Nederland te waarschuwen.”

De molens van de Mortimers

‘Hier is het heerlijk stil, eindelijk komen we tot rust’

staan niet eens dicht bij hun huis, ze staan op enkele kilometers afstand. Maar als de wind verkeerd staat, en dat staat-ie vaak, klinkt het geluid hun hele huis door. Een verhuizing

kunnen ze niet betalen en ze hebben zo veel geïnvesteerd in de molens dat ze die ook niet kunnen afbreken. Maar ze waarschuwen alles en iedereen in hun omgeving om niet nog meer molens te bouwen.

„Dat levert nogal wat kwade blikken op van andere windboeren. Ze praten niet meer met ons, ze zien ons als tegenstanders. Als ik op straat burens of vrienden van vroeger tegenkom, gaan ze aan de andere kant van de straat lopen. We speelden vroeger kaart samen, kwamen vaak bij elkaar langs. Dat is nu allemaal verdwenen door die molens.”

De Toekomst van Energie

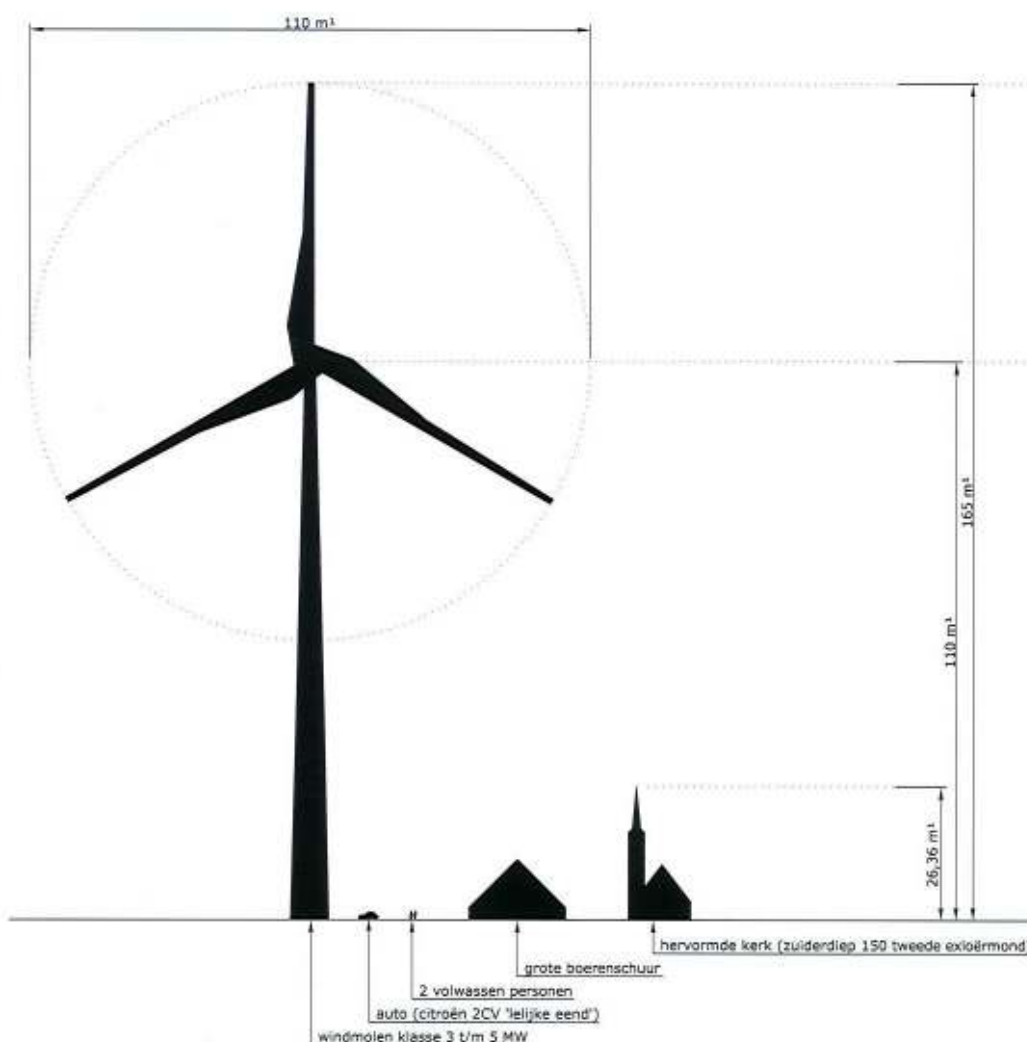
Waarom zouden we kiezen voor Duurzaam?

We hebben allemaal een wasmachine, een koelkast, een stofzuiger, en de meeste huishoudens hebben ook een afwasmachine, oven, vriezer en vaak zelfs een droger. We willen licht in huis, een televisie, tablet en smart Phone. En ook naast ons huishouden maken we veel gebruik van elektriciteit. Waar komt die stroom vandaan?

Deze tekst wordt gebruikt om u van de nut en noodzaak te overtuigen. Echter, 80% van de energiebehoefte in Nederland wordt aangewend voor industrie en bedrijfsleven. U wordt er niet beter van, maar betaalt straks wel de hoofdprijs om de kosten van energie opwekking met windturbines te dekken. Want duurzame stroom uit het buitenland inkopen wordt steeds goedkoper, er is op bepaalde momenten zelfs een overschot aan deze energie. De extra belasting die de kosten voor het subsidiëren van windenergie moet opbrengen wordt voornamelijk aan de burger belast, niet aan de industrie.

Prof. Dr. Pieter Lukkes (emeritus universiteitshoogleraar Economische en Sociale Geografie in Groningen) heeft de Nut en Noodzaak van windenergie in het energieakkoord als volgt samengevat: *"Omdat geen instantie het deed heb ik een analyse van nut en noodzaak van windenergie in het Energieakkoord opgesteld. Daar kwam uit wat velen al vermoedden en anderen vreesden. Windenergie is in dit land in het geheel niet noodzakelijk en ook het nut ontbreekt nagenoeg. Het gevolg is dat hier sprake is van de grootste verspilling van gemeenschapsgeld in de geschiedenis van dit land."*

U kunt zijn betoog nalezen op www.groningerkrant.nl/2014/06/dr-pieter-lukkes-nut-en-noodzaak-van-wind-energie/

Wat voor molens komen er

Over impact en ervaring

De inpassingprocedure is momenteel opgestart door initiatiefnemers en overheid. De locaties zijn ongeveer bekend, maar nog niet definitief. Toch is er begin 2015 een kaartje verspreid waarin de posities van de windturbines waren ingetekend, alsof het al een vaststaand feit was.

Men gaat windturbines inplannen met een vermogen van 3Mw, wat alleen wordt gegenereerd als de omstandigheden ideaal zijn. De initiatiefnemers gaan uit van 3000 uur per jaar op vol vermogen draaien. Omdat het in Drenthe relatief weinig waait moeten de turbines hoger worden, met grotere rotorbladen. Deze windturbines zijn ook kostbaarder. Met deze 50 (!) windturbines met een masthoogte van tussen 115 en 145 meter zal dan voldoende elektriciteit worden opgewekt om 136.000 huishoudens van stroom te voorzien. Maar tegen welke prijs? Duizenden mensen zullen overlast ervaren van dit windpark en tegelijkertijd worden geconfronteerd met steeds hogere energierekeningen.

Op dit moment is er nog maar 1 windturbine in Nederland met een masthoogte van 145 meter, tiphoogte 198 meter. Dat is De Ambtenaar in Medemblik. Tevens de grootste windturbine ter wereld, de Enercon E126 die een vermogen van 7Mw heeft. En soortgelijke windturbines zullen waarschijnlijk ook hier ook komen. Wat men hier aan turbines heeft gepland kunt u in de rest van Nederland nog niet zien. Wij kunnen ons er dus nog geen voorstelling van maken. Ook niet als je door de Flevopolder rijdt. Nergens in media of voorlichting wordt gesproken over de benodigde infrastructuur. Tijdens de opbouw van de windturbines zullen extra wegen moeten worden aangelegd, rotondes aangepast en alternatieve tijdelijke

verkeersmaatregelen. Er zal gedurende de opbouwperiode van 2 jaar extreem veel zwaar verkeer door de omgeving moeten rijden. De bestaande wegen zijn niet berekend op dit verkeer. Ook zullen er transformator locaties worden gebouwd. Die staan ook niet ingetekend op de verspreide kaart. Kortom, het bouwen van een windturbine park van dit formaat heeft ongelofelijk veel impact op de omgeving.

Windmolens en woningwaarde

U als woningbezitter maakt zich zorgen over de waarde van uw woning, als gevolg van de komst van windmolens in de buurt. Is uw zorg terecht?

Er wordt door voorstanders van windparken al snel verwezen naar een beperkt aantal onderzoeken die aan moeten tonen dat het met de waardedaling wel meevalt. Een Amerikaans onderzoek waaruit zou blijken dat de daling als tijdelijk was te beschouwen is gezien de ruime afstand waarop de windmolens er staan in relatie tot de situatie in de Veenkoloniën in het geheel niet representatief. De overige Amerikaanse onderzoeken waaruit bij een een negatief waarde effect tot meer dan 10% is gebleken (Heinzelmann en Tuttle 2011), worden door de voorstanders voor het gemak maar even vergeten.

De in Nederland gehouden onderzoeken zijn zeer algemeen en door het meenemen van oudere transacties uit tijden dat de ashoogte en rotordiameter verbleekt bij de huidige situatie ook niet toepasbaar in onze situatie.

Wat kunnen we namelijk verwachten? Lijnopstellingen van 50 windmolens met een ashoogte tot 145 meter en een totale hoogte van ruim 200 meter. En dit tot op 500 meter van uw woning. De omgeving verwordt tot een semi industrieterrein met een daarbij behorende uitstraling. Enig onderzoek naar de waardeontwikkeling bij woningen in een vergelijkbare situatie bestaat simpelweg niet. We bevinden ons hier in een krimpregio met een groot aanbod van woningen, waarbij de vraag achterblijft. Gezond boerenverstand zegt dan dat een koper die een woning zoekt zijn heil ver van het windpark zoekt. Keus genoeg immers in woningen die niet op een industrieterrein liggen. De gevolgen voor de verkoopbaarheid en waarde van uw woning zijn evident.

Planschade

Ter compensatie van de waardedaling van uw woning kunt u dan in aanmerking komen voor een planschade vergoeding. Dit lijkt helaas leuker dan het is. Eenieder met een woning die gemiddeld € 200.000,- waard is, verliest reeds € 4000,- vermogen die de overheid als uw eigen risico beschouwd. Hoe duurder uw woning hoe groter uw vermogensnadeel. Het meerdere boven deze 2% kunt u in theorie vergoed krijgen.

Een analyse van (het beperkte aantal) gerechtelijke uitspraken op dit vlak laat echter zien dat dit niet zo makkelijk zal zijn. De planschade regeling is in sterke mate een zeer theoretische exercitie waarbij sprake is van schattingen die, zoals in bovenstaande al is verwoord, niet of nauwelijks gebaseerd zijn op concrete cijfers. De toegekende vergoedingen zijn dan ook tot op heden zeer laag en slechts voor zeer direct omwonenden. Dat de adviseurs die de schade moeten bepalen in dienst zijn van de instantie die deze moet uitkeren zal hier mede debet aan zijn.

Nu terug naar de openingsvraag, is uw zorg terecht? Het antwoord is volmondig JA. De komst van de windmolens zorgt voor een waardedaling waarvan niemand de omvang kent en die u slechts deels op de initiatiefnemers kunt verhalen. Voor u wordt door de komst van het windpark een onzekere situatie geschapen, waarvan niemand u met zekerheid kan vertellen wat de gevolgen zullen zijn.

Zonneweide in

Het ware verhaal over alternatieve energie

Onlangs heeft de windmolenlobby u een glossy folder doen toekomen, betaald met subsidiegeld, waarin nogal wat leugens en halve waarheden worden verkondigd. De initiatiefnemers van windturbineparken is werkelijk niets te dol om u op het verkeerde been te zetten, alleen maar omdat ze zonder noemenswaardige tegenprestatie bakken subsidie kunnen incasseren ten koste van uw leefomgeving. Lokale ondernemers hebben daarom het plan opgevat om met respect voor uw leefomgeving en uw gezondheid meer duurzame energie op te wekken dan met het geplande windturbinepark mogelijk is. Zij komen met een zonneweide. In Nederland is energie met behulp van de zon namelijk goedkoper op te wekken dan met wind. Hoe realistisch is dat plan en wat gaat het kosten?

De initiatiefnemers van Windpark De Drentse Monden en Oostermoer zijn voor zonne-energie. Dat is mooi, niet alleen voor de omwonenden maar ook voor hun eigen portemonnee. Een onderzoek van de Universiteit Wageningen heeft aangetoond dat een hectare zonnepanelen voor een boer netto 21.500 euro per jaar oplevert zonder subsidie. Met subsidie ligt dat bedrag tussen de 34.000 en 70.000 euro. Een gemiddelde boer in de regio heeft 50 ha land tot zijn beschikking. Met het beschikbaar stellen van een hectare verzekert hij zich dus van een mooi basisinkomen. De initiatiefnemers van het windpark willen echter het onderste uit de kan. Ze willen slechts 0,01 ha beschikbaar stellen voor een windturbine om daarmee 50.000 euro per jaar op te strijken.

Dat ze daarmee het leefklimaat van de omwonenden verzieken interesseert ze niet. Daarmee krijgen ze uiteindelijk de deksel op hun neus.

Meer vermogen voor evenveel elektriciteit

Een windturbine van 3 MW kan in Drenthe zo'n 6.000 MWh opwekken. Om 6.000 MWh op te wekken met zonnepanelen heb je wel 6 MW aan opgesteld vermogen nodig. Dat is twee keer zoveel opgesteld vermogen. Hoe komt dat? In Drenthe kun je in een jaar gemiddeld 1.000 uur het maximale vermogen met zonnepanelen opwekken. Met wind kun je in Drenthe gemiddeld 2.000 uur het maximale vermogen met windturbines opwekken. Om dezelfde hoeveelheid energie op te wekken heb je voor zonnepanelen dus twee keer zoveel opgesteld vermogen nodig.

Geluid van Windturbines

De norm en de berekening

Het ronddraaien van de wieken (of rotorbladen) van windturbines maakt geluid... véél geluid!!! Bij meer wind bewegen de rotorbladen sneller en maakt de windturbine meer geluid. 's Nachts is er in de hoge luchtlagen waar de wieken zich bevinden veel stroming dus zullen de turbines 's nachts hard draaien. Dit betekent dus meer geluid.

Norm voor het geluidsniveau

De overheid stelt normen aan het geluidsniveau om mensen te 'beschermen' tegen teveel geluid.

Voor windturbines geldt een wettelijke norm van $L_{den} = 47$ dB. Maar...deze norm is omhoog gebracht omdat er anders geen 6000 MW wind op land zou kunnen worden geplaatst. Vroeger was deze norm lager. Daarnaast betreft dit een gemiddeld geluidsniveau, wat in de praktijk betekent dat als de turbines stil staan ze op andere momenten dubbele geluidsbelasting mogen leveren.

In de nacht geldt een strengere norm van gemiddeld(!) 41 dB omdat er dan minder omgevingsgeluid is. Bij ons in de Veenkoloniën kan het 's nachts zelfs lager dan 25 dB zijn. Ingewikkelde berekeningen zorgen ervoor dat niet kan worden achterhaald wanneer de geluidswaarden worden overschreden. Dus als we 's nachts niet meer kunnen slapen van het geluid kunnen we niet klagen want het gemiddelde is toch zodanig dat we geen recht van spreken hebben: hard lawaai en stillere nachten vallen samen gemiddeld binnen de norm...

Bepaling van het geluidsniveau

Windturbines produceren geluid en laagfrequent geluid. Laagfrequent geluid bevindt zich in het grensgebied tussen normaal hoorbaar en onhoorbaar geluid in de laagste frequenties. Omdat de waarnemingsgrens van persoon tot persoon verschilt, is de definitie van laagfrequent geluid enigszins arbitrair, ook omdat laagfrequent geluid deels wordt gevoeld

in plaats van gehoord. Wetenschappers hanteren voor LFG vaak als bovengrens een frequentie van ongeveer 125 Herz. Het onhoorbare gebied ligt tussen 0 en circa 20 Herz en wordt aangeduid met de term infrasoon geluid.

Het niveau van het echte laagfrequente deel wordt niet werkelijk gemeten maar er wordt slechts een beperkt deel van het hoorbare spectrum gemeten. Dit betekent dat het laagfrequente deel veel luider kan zijn dan aangenomen. Verder is het zo dat de niveaumetingen van een windturbine door de fabrikant van de betreffende windturbine uitgevoerd worden. Dit geeft de fabrikant een bepaalde vrijheid in het interpreteren van de meetresultaten.

Zo wordt geen rekening gehouden met het frequentiespectrum maar er wordt een gewogen gemiddelde dB(a) waarde bepaald.

Het probleem met laagfrequent geluid is dat het zich fysiek anders kan gedragen dan hoogfrequent geluid. Zo wordt het bijvoorbeeld minder gedempt door lucht en draagt daardoor verder dan hoogfrequent geluid. Dit verklaart het op grote afstand hoorbare stampen van windparken.

Geluidbeperkende maatregelen

De enige geluidbeperkende maatregel is het plaatsen van windturbines op meer dan 2000 meter afstand, en dan nog is het niet afdoende voor de laag frequente geluidsbelasting.

Hinder?

Geen hinder volgens windindustrie, geen hinder volgens overheid en andere voorstanders van wind. Zij lezen kennelijk de publicaties niet die spreken over ziekmakende effecten van windturbines. Of zou het hen niet goed uitkomen dat er gezondheidsproblemen aan kleven...??? Zelfs het RIVM doet geen gedegen onderzoek en maakte een rapport door een literatuurstudie te doen van een rapport dat in opdracht van een pro-wind bewind in Massachusetts werd gemaakt. Conclusie: onvoldoende bewijs dat windturbines schade toebrengen aan de gezondheid.

Geen veldonderzoek, geen gehoor voor de mensen die klachten ervaren. Gewoon die windturbines neerzetten en dan kijken we over een aantal jaren wel wat de schade is. En daarnaast is een percentage van 9 % ernstig gehinderden geoorloofd... je zal daar maar bij zijn.

Mensen met een slechte gezondheid en kinderen zullen de eerste slachtoffers zijn. Maar ook gezonde mensen zullen klachten gaan ervaren zoals verhoogde bloeddruk, oorsuizen, migraine, hartkloppingen, enz.

En deze klachten zullen NIET het gevolg zijn van stress omdat er windturbines zijn geplaatst zoals onze 'wetenschappers' ons willen doen geloven, maar het gevolg van continue geluidsbelasting, zowel dB als LFG!

Op de achterzijde van deze krant vindt u een artikel over een echtpaar met windturbines op hun land. De turbines zijn vele jaren geleden met hun goedvinden op hun land geplaatst. Nu hebben zij ernstige gezondheidsklachten. U kunt ook een interview met hen vinden op www.windnee.nl/?p=306

plaats van windpark!

Zonneweide van 3,6 km²

Wil je net zoveel zonne-energie opwekken als windenergie met 50 turbines van 3 MW dan heb je dus $(50 \times 3 \text{ MW} \times 2) = 300$ MW aan zonnepanelen nodig. Dat zijn 1,2 miljoen panelen die niet onder een optimale hellingshoek hoeven te worden geplaatst waardoor er maar 3 m² per paneel nodig is. In totaal heb je dan 3,6 vierkante kilometer nodig. De 50 turbines hebben weliswaar maar een hectare grondbeslag, ze geven een zichtbaar nadelig effect op honderden vierkante kilometers landschap en op tientallen vierkante kilometer leefomgeving.

Zon kost minder subsidie

Voor grootschalige opwekking van zowel zonne-energie als windenergie is er de SDE+ subsidieregeling. De overheid geeft daarvoor een bedrag per opgewekte kilowattuur en trekt daar de opbrengst van de verkoop van een kilowattuur aan het net vanaf. Voor windenergie blijft er in fase 1 dan 3,1 eurocent per kWh aan subsidie over. Voor zonne-energie is dat 2,5 eurocent per kWh minder dan voor windenergie. Het jaar is verdeeld in 9 fasen waarbij een latere fase meer subsidie oplevert. In fase 3 levert windenergie 4,7 eurocent per kWh op terwijl zon dan 4,5 eurocent per kWh oplevert. In fase 6 levert windenergie 4,7 eurocent per kWh op terwijl zonne-energie dan 7,5 eurocent per kWh oplevert. Dat gaat goed zolang het budget niet is uitgeput. In de praktijk komt het niet voor dat het verschil tussen subsidie voor wind en zon erg groot wordt. Maar dat is nog niet het hele verhaal.

Subsidie niet over de hele levensduur

De SDE+ subsidie wordt maar voor 15 jaar verstrekt en niet voor de hele levensduur van een windpark of zonneweide. Een windpark gaat volgens de initiatiefnemers 20 jaar mee (in de afgelopen 4 decennia is gebleken dat een windpark op land echter maar tussen de 10 en 12 jaar mee gaat). Een zonnepark gaat gemakkelijk 40 jaar mee. Een zonnepark levert dus minimaal twee keer zoveel energie op als een windpark. De subsidie per opgewekte kilowattuur moet bij een zonnepark dus minimaal door twee gedeeld worden om een eerlijke vergelijking te maken. Daarmee is de subsidie per opgewekte kilowattuur voor zon al flink lager dan voor wind.

Zonneweide wekt echter nog meer op dan windpark

De energieopbrengst van zonnepanelen neemt af naarmate ze ouder worden. Uitgebreide laboratoriumtests hebben aangetoond dat die afname voor de gehele levensduur ligt tussen 0,6 en 0,7 procent per jaar. Ook de energieopbrengst van windturbines neemt af naarmate ze ouder worden. Onderzoeken in UK en Denemarken tonen aan dat die afname rond de 6% per jaar ligt, een factor 10 hoger dus dan bij zonnepanelen. Daardoor wordt de hoeveelheid subsidie per opgewekte kWh gedurende de levensduur dus nog gunstiger bij zonneweides.

Opgewekte energie van zonneweide is meer waard dan energie van windpark. Zonneweides wekken alleen overdag energie op. Overdag is de vraag naar energie het hoogst dus sluit de productie beter aan bij de vraag. Bovendien is de hoeveelheid opgewekte energie van zonne-energie heel goed voorspelbaar. Windenergie wordt meer 's nachts opgewekt en is heel slecht voorspelbaar. Energie van windparken vertegenwoordigt daarmee een lagere waarde.

Maatschappelijke kosten en baten

Niet iedereen vindt zonnepanelen mooi. Hetzelfde geldt voor windturbines. Dat is een puur subjectieve beleving. Als we objectief kijken naar de maatschappelijke kosten en baten dan vallen die duidelijk in het voordeel van zonneweides uit. Zonnepanelen produceren geen geluid, geen infrageluid, geven geen slagschaduw, zijn niet op grote afstanden overheersend in het landschap en leveren beduidend meer lokale werkgelegenheid op. Ze bieden een langdurig alternatief voor fossiele brandstoffen.

Het is dus terecht dat politieke partijen en bestuurders in de regio dit alternatief omarmen. Zij staan immers ten dienste aan de hele samenleving. Om die reden is draagvlak ook zo belangrijk. Bij een oplossing met draagvlak is er sprake van democratie, bij een oplossing zonder draagvlak glijden we af naar een dictatuur.

Lokaal onderhoud

De realisatie van en het onderhoud aan zonnepanelenweiden geeft een prima invulling van de eisen die de Participatie Wet stelt aan de instroom van medewerkers van de huidige werkvoorzieningsschappen in het bedrijfsleven.

Voor o.m. de bouw van en de zorg voor het groen van de zonnepanelenweiden kunnen bij uitstek WSW medewerkers worden. Dit is goed voor de lokale werkgelegenheid en levert een belangrijke bijdrage aan de regionale economie.

Dit in scherpe tegenstelling tot de zeer milieubelastende windturbines, waar voor onderhoud slechts (buitenlandse) specialisten zullen worden ingezet.